

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE—DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—ECONOMIE POLITICĂ

APARE ODATA PE SAPTAMANA SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITAN!
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
SECRETAR DE REDACȚIE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Semi-Centenarul „Dreptului”

Banchetul pentru aniversarea de 50 ani a „Dreptului” va avea loc Joi 29 Decembrie, orele 9 seara în sala de festivități a hotelului Boulevard.

În urma dorinței mai multor colaboratori, numărul jubilar va apare după vacanța Crăciunului.

Cu numărul de față se termină colecția pe anul 1921.

Vespasian Erbriceanu.— Situația juridică a Băncilor de Stat și a altor Instituții de credit, aflătoare în Basarabia, care au aparținut fostului imperiu țarist.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de Casație și Justiție, secțiunea III.*— Timbru și înregistrare.— Succes uni.— Moșii expropriate.— Creanță contra Statului.— Titlurile împiumutului Unirei.— Scutirea de impunere.— Surpa-taxă.— (Suzana Vrânceanu cu Minist. de Finanțe).

Curtea de Apel din București, secțiunea IV.— Cambie.— Tras.— Acceptare.— Semnar.— prin mandatar.— Dovada Mandatului.— (Aurel Garoescu cu Mauriciu Behar).

Trib. Ilfov secția II civ. cor.— Oficii de închiriere.— Contravențiuni.— Amendă.— Caracter civil.— Închirieri în afară de organul oficiului.— Inexistența contractului. (Iulius Rauch cu Major Virgil Angheliescu).

Situația juridică a Băncilor de Stat și altor Instituții de credit, aflătoare în Basarabia, care au aparținut fostului imperiu țarist¹⁾

Prin telegrama No. 3901 din 28 Ianuarie 1921, subsemnatul am fost delegat de către d-l Ministru de Justiție de a lucra în comisiunea instituită atunci pe lângă „Casa Noastră”, pentru cercetarea și stabilirea situațiunii juridice a Băncii Funciare Țărănești și a Băncii Funciare a Nobilmei din localitate, în vederea posibilității unei eventuale lichidări a lor.

După unirea Basarabiei la Țara Mamă, autoritățile în drept, cari până în prezent s'au succedat în fruntea administrației acestei provincii, fie din necunoașterea legilor organice rusești, fie din simplă neglijență, au omis complet a se interesa de situația juridică și de rostul funcționării băncilor oficiale de Stat,

1) Memoriul compus de d-l prim-președinte al Curții de Apel Vespasian Erbriceanu, și prezentat în Martie 1921 Ministerelor de Finanțe, de Justiție și de Agricultură, pe baza căruiia Guvernul Român a dispus închiderea și lichidarea operațiilor tuturor instituțiilor de credit basarabene, care aparțineau fostului imperiu rusesc.

ale fostului imperiu țarist, care își aveau sucursalele lor instalate în orașul Chișinău. Datorită acestor împrejurări, sucursalele băncilor țărănești și nobiliare din localitate, au continuat fără nici o jenă, a face, pe o scară întinsă, tot felul de operațiuni financiare cu populațiunea basarabeană, întreținând un personal de funcționari streini destul de numeros, în prejudiciul intereselor materiale și morale ale noii stăpâniri românești. Mai mult încă, în corespondența și relațiile lor, ele au căutat să inducă în eroare autoritățile române în ce privește originea și rostul legal al organizării lor, tăgăduindu-și caracterul de instituțiuni de stat și pretinzând că sunt niște simple societăți de credit particular, cu capital pur privat, în gestiunea cărora Statul român nu poate avea nici un amestec.

Dar mai grav este faptul că aceste bănci, profitând de influența și legăturile întinse ce le aveau în toate păturile sociale locale, au căutat a întrebuința capitalurile însemnate de care dispuneau, pentru întreținerea de agitații antiromânești, transformându-se precum vom vedea mai jos, în adevărate organe de propagandă și de susținere a acțiunii politice pan-rusești în Basarabia. Cu ocaziunea aplicării sigiliilor, în luna Iunie anul curent, pe casele de fier ale acestor bănci, de către parchetul tribunalului de Chișinău s'a isbit a se pune mâna pe documente de mare importanță, care justifică pe deplin afirmațiunea noastră de mai sus.

În afară de faptul că băncile în chestiune au dat sume importante la persoane influente, pentru a le apăra cauza lor înaintea guvernului din București, vom relata două cazuri de o gravitate excepțională. În anii 1918—1919, băncile în chestiune, după cerea expresă a... unui înalt personaj politic rus, adăpostit în România, au cheltuit suma de *cinci sute mii de ruble*, pentru a ajuta pe foștii funcționari ruși din Basarabia, cari după instalarea aici a stăpânirii românești, au refuzat a intra în serviciu și a presta

jurământ de credință Statului Român. Generalul Denikin, «dictatorul Rusiei și înaltul comandat al armatei pan-ruse», prin ordinul No. 8358 din 30 Decembrie 1918, trimis prin colonelul Litovtzev, ordonă numitelor bănci de a-i preda socotelile de gestiune și a remite numitului colonel tot numerarul aflător atunci în casă. În urma consiliului secret ce a avut loc în Chișinău între conducătorii băncilor și Colonel Litovtzev, acesta din urmă a ridicat atunci din casa băncilor suma de *opt sute mii ruble*, pe care a transportat-o peste Nistru, pentru ajutorarea numitei armate.

Pentru a sparge aceste focare periculoase de agitațiuni antiromânești și a pune odată capăt insinuărilor mincinoase și mistificărilor interesate, noi, în urma delegațiunii telegrafice primită din partea Ministerului de Justiție, am întreprins un studiu amănunțit al tuturor legilor și regulamentelor rusești de credit, iar pe baza lor *am elaborat personal* alăturatul memoriu prin care stabilesc în chip irefutabil situațiunea adevărată de drept a succursalelor băncilor rusești din Basarabia, atât referitor la organizarea lor intrinsecă, ca instituțiuni tipice de stat, cât și în ce privește pozițiunea juridică a lor față de noua stăpânire românească, în urma actului de unire a Basarabiei la Țara Mămă.

Acest memoriu, înaintat, prin Casa Noastră, Ministerelor de Finanțe, de Domenii și de Agricultură, a avut drept rezultat că Consiliul de Miniștri, prin jurnalul său No. 1756 din 18 Iulie 1921, a luat dispozițiunea de a se lichida succursalele băncilor din Basarabia ale fostului Stat Rus și a se trece pe seama Statului Român, adoptându-se în totul concluziile din memoriu.

În urma acestei dispozițiuni, Ministerul de Finanțe a instituit o comisiune specială, care a și început operațiile lichidării ziselor bănci.

Situațiunea juridică a băncilor rusești de stat din Basarabia, având desigur din punctul de vedere al principiilor dreptului internațional, multă analogie cu aceia a instituțiunilor de credit similare ungurești și austriece din Ardeal și Bucovina, credem că nu poate fi lipsită de interes publicarea în rezumat a memoriului nostru, de care amintim mai sus.

* * *

În Basarabia funcționează actualmente mai multe succursale ale băncilor de Stat și ale altor instituțiuni de credit public, cari au aparținut altădată fostului imperiu rus, precum de pildă sunt: Banca Statului rus (gosudarstvenâi bane) și Casa de Economie atașată pe lângă această bancă, Succursala Băncii Funciare Țărănești și Succursala Băncii de Stat a Nobilimei, situate toate în orașul Chișinău. Guvernul Român, în necunoștința legilor rusești, cari cărmuesc

organizarea acestor instituțiuni, nu s'a interesat până în prezent de situațiunea lor juridică și nici n'a crezut de dator să de a proceda la luarea pe seamă și la lichidarea gestiunii lor. Grație acestei împrejurări, numitele instituțiuni continuă și astăzi a funcționa fără nici o jenă, făcând cu publicul diverse trasațiuni și operațiuni de bancă, și întreținând un personal de serviciu străin, destul de numeros.

Este necontestat că din punct de vedere al dreptului internațional, toate instituțiile de Stat și mai ales cele financiare, aflătoare în fosta Basarabie rusească, au încetat de drept existența lor ca atare, din însăși momentul desființării imperiului țarist și al alipirii acestei provincii la Țara Mămă, de la care dată *ipso facto* prin însăși efectul anexiunii, ele au trecut în mod automat sub autoritatea și cărmuirea statului român anexant. În ce privește succursalele băncilor și așezămintelor de credit, al căror sediu principal se găsea în fostul imperiu rusec, este evident că ele nu mai pot continua funcționarea în Basarabia românească, iar operațiunile lor de activ și pasiv urmează a fi lichidate în timpul cel mai neîntârziat.

Asfel fiind, mandatul de gestiune al directorilor acestor instituțiuni, încetând de drept din epoca sus arătată, ei și-au asumat o prea grea răspundere atunci când, tăinuind caracterul legal de stat al ziselor bănci, au continuat cu de la sine putere, fără nici o calitate, și fără a-și valorifica situațiunea lor față de autoritățile în drept românești, a face mai departe operațiuni, producând astfel confuziuni în spiritul publicului neștiutor și lesne crezător, iar pe de altă parte cauzând un real prejudiciu intereselor morale și materiale ale Statului român.

Până la stabilirea însă a unor asemenea răspunderi de către organele judiciare competente, „Casa Noastră” potrivit art. 3 al. a și art. 16 din legea reformei agrare, urmând a expropria și lua în administrare toate proprietățile imobiliare rurale și urbane, care aparțin Hăznăii (adică Statului), are un interes vădit de a stabili situațiunea juridică adevărată a tuturor instituțiunilor de stat rusec aflătoare în Basarabia. Acest interes există mai ales când este vorba de stabilirea rolului succursalelor Băncii Țărănești și a Băncii Nobilimei, instituțiuni aflate prin legea lor organică într-o strânsă dependență reciprocă, și cari în acelaș timp se găsesc în cea mai apropiată legătură cu înfăptuirea reformei agrare în Basarabia.

Considerațiuni generale asupra băncilor și instituțiunilor de credit rusești.—Situațiunea juridică a tuturor instituțiunilor de credit rusești o găsim expusă în legile lor organice, aflate în Vol. XI din colecțiunea generală a legilor imperiului rusec, edițiunea 1903. Controm

acestor legi, instituțiile de credit din fostul imperiu rusec, erau de trei categorii:

1) *Instituțiile de Stat*, aflate sub administrarea și dependența directă a Ministerului de Finanțe și anume: a) Comisia de Stat a amortizării datoriilor publice; b) Banca Statului; c) Casa de Economie a Statului; d) Banca Fonciară a Nobilimei; e) Banca Fonciară Țărănească; f) Casa de avansuri și împrumut.

2) *Instituțiile de Credit public*, precum sunt Băncile orășenești, Băncile populare sătești, Băncile de voloste, etc. Băncile din această categorie, deși formate cu capital particular, dar având credit deschis la băncile Statului, funcționează sub controlul Statului.

3) *Instituțiile de credit pur particular*, precum sunt agențiile și casele de schimb, etc.

Constituirea băncilor nobilimei și țărănești; scopul și circumscripția lor.—Atât Banca Fonciară a Nobilimei, cât și Banca Țărănească au fost înființate de Guvernul rus pe la 1882 pentru realizarea unor anumite scopuri sociale și de stat, anume: Banca Nobilimei cu scop de a veni în ajutorul marelui proprietăți aparținând nobililor ereditari, prin împrumuturi de sume bănești, asigurate cu ipotecă în pământurile lor pe termen de la 11 până la 67 ani (art. 1 din legea Băncii Nob.), iar Banca Țărănească de a veni în ajutorul țărânilor pentru cumpărarea de pământuri, prin avansuri de sume bănești, asigurate în pământurile cumpărate, iar pe de altă parte Banca singură putea cumpăra pământuri, pentru ca apoi să le vândă în loturi țărânilor (art. 1, 5, 43 cu anexa din legea Băncii Țăr.)

Atât Banca Nobilimei cât și Banca Țărănească sunt supuse *direct* și imediat Ministerului de Finanțe (art. 3 din legea Băncii Nob. și art. 19 legea Băncii Țărănești).

Acțiunea ambelor bănci se întinde treptat asupra întregii Rusii, după aprecierea Ministerului de Finanțe și de Interne, prin înființarea în diverse localități de sucursale, cari pentru ambele bănci vor putea fi atât comune cât și independente (art. 2, 16 din legea Băncii Nob. și art. 2 și 31 din legea Băncii Țăr.). Circumscripțiile teritoriale a fiecărei sucursale se determină de către Ministerul de Finanțe, care în același timp hotărăște numărul membrilor ce alcătuiesc consiliul diriguitor al acestor bănci (art. 18 legea Băncii Nob. și art. 34 legea Băncii Țăr.) Sucursalele lor din Chișinău își întind circumscripția lor numai asupra Basarabiei.

Conducerea și organizarea administrației băncilor. Directorul Băncii Nobilimei, care este numit de guvern, prin ucaz imperial (art. 5 legea Bănc. Nob.) îi este încredințată prin legea și funcțiunea de direc-

tor al Băncii Țărănești (art. 27 leg. Băncii Țăr.). Fiind unită conducerea administrației Băncii Nobilimei cu cea a Băncii Țărănești și încredințată în mâinile uneia și aceleiaș persoane, directorul unic al acestor bănci are dreptul, cu autorizarea Ministerului de Finanțe, de a încredința funcționarilor Băncii Nobilimei girarea afacerilor și a Băncii Țărănești, precum și viceversa (art. 21 leg. Băncii Nob. și art. 38 leg. Băncii Țăr.); mai mult încă funcțiile de la Banca Țărănească pot fi ocupate de persoanele cari servesc în Banca Nobilimei, precum și invers (art. 89 leg. Bănc. Nob.). Ajutorul directorului atât la Banca Nobilimei cât și la Banca Țărănească este numit prin ucaz imperial, după recomandarea Ministerului de Finanțe (art. 15 leg. Bănc. Nob. și art. 30 legea Bănc. Țăr.).

Conducerea ambelor bănci este încredințată directorului, ajutorului directorului și consiliului de administrație, sub privegherea și controlul direct al Ministerului de Finanțe, (art. 4 leg. Bănc. Nob., art. 28 și 29 leg. Bănc. Țăr.). Consiliul de administrație este compus din membri nu-mai mulți de nouă, numiți de Ministerul de Finanțe și din reprezentanții altor autorități ca Zemstva Gubernială, Guvernatorul, Direcția colonizărilor. În chestiunile administrării pământurilor băncii, afară de membri arătați, mai luau parte la ședințele consiliului și reprezentanții Ministerelor de Agricultură și de Domenii (art. 6, 7, 9 leg. Bănc. Nob. și art. 21, 32, 33 leg. Bănc. Țăr.).

Numărul personalului în ambele bănci este fixat de Ministerul de Finanțe în legătură cu dezvoltarea operațiilor băncii (art. 18 leg. Bănc. Țăr. și art. 93 leg. Bănc. Nob.). Funcționarii ambelor bănci se bucură de prerogativele funcționarilor de Stat, având dreptul de avansări în ranguri și distincțiuni și bucurându-se de dreptul la pensie (art. 91 leg. Bănc. Nob. și art. 17 leg. Bănc. Țăr.).

Toate operațiile de contabilitate, dările de seamă periodice, bilanțul anual, devizele de cheltueli și venituri, etc., sunt supuse toate controlului și întăririi Ministerului de Finanțe și controlorului de Stat (art. 44, 45, 46, 48 și 49 leg. Bănc. Nob., art. 11, 12, 13, 14, 16 leg. Bănc. Țăr.).

Fondurile băncilor.—Fondurile cari alcătuiesc mijloacele pecuniare a Băncii Nobilimei sunt: 1) Capitalul realizat din unica emisiune de acțiuni ipotecare cu prime, pe baza ucazului imperial din 12 Octombrie 1889; 2) Sumele provenite din realizarea acțiunilor ipotecare fără prime ale băncii, emise până la 1 Noembrie 1889, precum și cele ce se vor emite în viitor după aprecierea nevoilor; 3) Capitalul de rezervă este format din sumele rămase disponibile din veniturile Băncii, după acoperirea cheltuelilor. Acți-

unile ipotecare cu prime ale Băncii în sumă de 100 ruble fiecare, producând 5% pe an venit, în valoarea totală de 80.000.000 ruble, sunt amortizate prin trageri la sorti periodice (1 Mai și 1 Noembrie fiecare an), (art. 26, 27 și urm. leg. Banc. Nob.) Acțiunile ipotecare fără prime se emit în valoarea hotărâtă de Majestatea Sa împăratul, în urma raportului Ministerului de Finanțe. Aceste acțiuni sunt la purtător, și sunt asigurate ca și cele cu prime, prin moștile ipotecate la Bancă, precum și prin orice averi ale Statului (art. 32, 33, 34 leg. Banc. Tar.).

Fondurile cari alcătuiesc mijloacele pecuniare ale Băncii Țărănești se compun din: 1) Sumele realizate din vânzarea obligațiilor de Stat ale băncii; 2) Capitalul de rezervă format din venitul net al Băncii și 3) Capitalul Băncii propriu format: a) din reținerile plăților de rescumpărare a țăranilor donate Băncii prin Decretul Imperial din 14 Noembrie 1894; b) o parte din capitalul destinat pentru nevoile regatului polon și c) din excedentul net al Băncii, în atară de ceiace se dă capitalului de rezervă (art. 3 leg. Banc. Tar.). Acțiunile Băncii se emit în condițiunile hotărâte de Majestatea Sa împăratul, după propunerea Ministerului de Finanțe, ele se amortizează prin trageri la sort semestriale, ce au loc în fiecare an. Acțiunile Băncii sunt garantate atât prin ipoteca lor în pământurile țărănești, cât și prin toate mijloacele materiale de care dispune Statul (art. 4, 5-6 și 7 leg. Banc. Tar.).

Aceasta fiind situațiunea juridică și legală a băncilor Nobilimei și a celei Țărănești, rezultă fără îndoială că în speță avem aface cu două instituțiuni tipice de Stat, atât sub raportul organizării lăuntrice, cât și în ce privește capitalul lor rulant, care în întregime aparține Statului. Este adevărat că parte din acest capital provine din realizarea acțiunilor, cari sunt plasate și în mâinile particularilor. Această împrejurare însă n'are nicio importanță, deoarece acțiunile nu sunt emise de numitele bănci și nici nu aparțin lor, ci sunt emise numai de Stat (Ministerul de Finanțe), care singur răspunde de valabilitatea și solvabilitatea lor, întocmai după cum răspunde de orice efecte publice lansate cu ocaziunea unui împrumut de Stat. Astfel fiind, particularii nu numai că nu au drepturi, dar nici măcar interesul moral de a se amesteca în afacerile și în gestiunea acestor bănci.

Odată cu alipirea Basarabiei la Țara Mumă și cu aplicarea în această provincie a legii reformei agrare, evident că a dispărut implicit orice rațiune de existență și funcționare atât a Băncii Nobilimei, destinată, precum am văzut, de a susține și întreține proprietatea latifundiară a clasei nobililor ereditari, cât și a Băncii Țărănești, care am văzut că era menită

de a procura și înlesni țăranimei mijloacele pentru a deveni proprietari pe loturi de pământ,—operație îndeplinită astăzi, sub o altă modalitate, de către Statul Român, prin Casa Noastră. Deci lichidarea ambelor bănci se impune, întrucât nu mai au nicio rațiune de a dăinui mai departe.

Cum însă băncile în chestiune, după lege, depind exclusiv de resortul Ministerului de Finanțe, a cărui creațiune sunt, socotim că comisia lichidatoare, ce se va institui, trebuie să poseadă împuternicirea expresă a acestui Minister, pentru ca a ei capacitate juridică să fie completă.

Pe temeiul celor expuse și a textelor de lege citate suntem de părere ca operațiile de lichidare a băncilor rusești de Stat, aflătoare în Basarabia, nu mai poate suferi nici-o întârziere, căci patrimoniul lor aparținând în întregime Statului Român, nu poate fi lăsat nici un moment pe mâna persoanelor străine, care-i pot aduce considerabile prejudicii.

Vespasian Erbiceanu

Prim-Președinte al Curții de Apel din Chișinău

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTITIE

SECȚIA III

Audiența de la 30 Septembrie 1921

Președența D-lui D. G. Tăzlăuanu, președinte

Suzana Vrânceanu cu Ministerul de Finanță

TIMBRU ȘI ÎNREGISTRARE.— SUCCESIUNI.— MOȘTI EXPROPRIATE.— CREANȚA CONTRE STATULUI.— ÎMPUNERE.— AVERE MOBILIARĂ PRODUCĂTOARE DE VENIT.— ART. 48 DIN LEGEA TIMBRULUI.— ART. 19 DIN CONSTITUȚIE.— ART. 1 DIN LEGEA DE EXPROPRIERE.— TIMBRU ȘI ÎNREGISTRATE.— TITLURILE ÎMPRUMUTULUI UNIBEL.— SCUTIREA LOR DE ÎMPUNERE.— SUCCESIUNE.— ARA. 48 DIN LEGEA TIMBRULUI.— ART. 9 DIN LEGEA ÎMPOZITULUI ASUPEA CAPITALULUI.

1) Potrivit art. 1 din legea de expropriere, moștile expropriate fiind considerate ca intrate în proprietatea statului, urmează că în caz de succesiune, moștenitorii având o creanță contra statului de îndemnizare pentru expropriere, au a fi impuși conform art. 48 al. II din legea timbrului, fiind supuși pe lângă taxa ordinară de succesiune și la supra-taxa de 4% prevăzută pentru averile mobiliare producătoare de venit.

2) Deși legea scutește de orice impozit titlurile împrumutului Unirei, totuși aceste titluri nu

pot fi scutite de taxele de înregistrare, cum e taxa pe succesiuni, ci numai de supra-taxa succesorală de 4°/_o asupra averilor succesoriale susceptibile de a produce venit.

No. 815.—Respins recursul făcut de Suzana Vrânceanu, tutoare legală a minorilor defunctului C. Vrânceanu, contra sentinței No. 1031 | 921 a Trib. R.-Sărat în proces cu Ministerul de Finanțe.

S'au ascuitat: d-l avocat Istrate Micescu în dezvoltarea motivelor de casare și d-l avocat C. Marinescu în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului I de recurs:

«Exces de putere, violarea art. 48 din legea taxelor de timbru și înregistrare, a art. 19 din Coonstituție oombinat cu art. 50 din decretul-lege No. 3597/918, greșită interpretare și aplicarea art. 24 din același decret.

«Tribunalul înlocuește în evaluarea taxelor de înregistrare, porțiunile expropriate din moșiile Caița și Ziliștea, care constituie o avere imobiliară, printr-o avere mobilă, deși prețul exproprierii e încă nefixat și neplătit și deci proprietatea bunurilor expropriate n'a eșit din patrimoniul expropriatului.

Având în vedere că după art. 1 din legea de exproprierie a moșiilor, moșiile expropriate se consideră ca intrate în proprietatea Statului încă dela Dec. 1918.

Că, întrucât în speță C. Vrânceanu a încetat din viață la 27 Iunie 1919, moștenitorii săi n'au găsit în succesiune dreptul de proprietate asupra moșiilor Caița și Zilistea, care au fost expropriate, ci un drept de creanță contra statului, astfel că Tribunalul cu drept cuvânt a făcut aplicațiunea art. 48 al. II din legea timbrului, supunând pe moștenitori, pe lângă taxa ordinară de succesiune, și la supra-taxa de 40% prevăzută pentru averile mobiliare producătoare de venit;

Că, în cazul de față, averea producătoare de venit este însăși creanța de indemnizațiune pentru exproprierie contra Statului, creanță al cărei venit îl constituie arenda pe care fostul proprietar o încasează dela obștea beneficiară.

Că dar, primul motiv de casare este neîntemeiat. Asupra motivului II:

„Violarea legii autorizând contractarea împrumutului Unirei, greșită interpretare a art. 9 din legea asupra impozitului capitalului mobilă, greșită interpretare

și aplicare a art. 48 din legea timbrului, întrucât titlurile menționatului împrumut, scutite de orice impozite, au fost totuși impuse de tribunal.

Având în vedere că legea care autoriză contractarea împrumutului Unirei scutește titlurile de împrumut de orice impozit, adică de toate acele contribuțiuni care isbesc de ordinar averile mobiliare producătoare sau susceptibile de a produce venit;

Considerând că taxele de înregistrare, cum este taxa pe succesiuni, sunt percepute în mod incidental asupra actelor juridice translativă de drepturi; că, din această cauză, ele au un caracter cu totul special și nu pot fi asimilate sub raportul scutirilor, cu impozitele propriu zise asupra capitalurilor, singurele pe care legiuitorul din 1916 le-a putut avea în vedere și cuprinde sub denumirea generală de impozite;

Că, în materia taxării succesiunilor, numai supra-taxa de 4% asupra averilor mobiliare susceptibile de a produce venit are caracterul unui impozit, această suprataxă fiind, de altfel, menită, chiar prin lege, să înlocuiască impozitul de 5% asupra venitului capitalurilor mobiliare și patenta de 5% asupra capitalurilor sociale la societățile pe acțiuni sau în comandită;

Că, dar, bine a judecat Tribunalul în speță când a făcut aplicațiunea legii de scutire de impozite din 1916 numai în ce privește supra-taxa succesorală de 4% a titlurilor de împrumut, iar nu și taxa ordinară de înregistrare pentru succesiuni;

Ca, dar, și acest motiv fiind neîntemeiat, recursul urmează a se respinge.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUUREȘTI S. IV

Audiența dela 5 Octombrie 1921

Președenția D-lui Sever Tipei, președinte

Aurel Garoescu cu Mauriceu Behar

CAMBIE.—TRAS.—ACCEPTARE.—SEMNARE PRIN MANDATAR.—VALABILITATE.—ART. 270 AL. 8 ȘI 9 ȘI 283 C. COM.

CAMBIE.—TRAS.—SEMNARE PRIN MANDATAR.—DOVADA MANDATULUI.—ART. 270 AL. 8 ȘI 9, 283 C. COM., 1533 C. CIVIL.

1. Cu toate că art. 283 c. com. ocupându-se de acceptarea cambiei, prevede că ea trebuie să fie

scrisă și semnată de acceptant, fără să mai reproducă dispozițiunile al. 8 de sub art. 270 și anume că acceptantul poate s'o semneze și printr'un mandatar special, totuși urmează a se decide că o asemenea semnare e valabilă, de oarece trasul fiind obligat ca și trăgătorul la plata cambiei față de beneficiarul ei, nu se vede rațiunea pentru care legiuitorul ar fi putut face distincțiune cu privire la modul de semnare a cambiei de către unul sau celălalt din cei doi obligați în mod egal prin ea.

2) Mandatul nefăcând parte integrantă din cambie și el putând fi expres sau tacit, în ipoteza semnării cambiei printr'un mandatar, dovada mandatului urmează a se face după regulile de drept comun.

No. 59.— Respins ca nefundat apelul făcut de Aurel Garoescu în contra sentinței Trib. Ilfov S. II comercială cu No. 261/921 în proces cu Mauriciu Behar.

S'au ascultat D-nii avocați Al. Em. Lăzărescu pentru apelan, și Iosif Cohen pentru intimat.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de Aurel Garoescu în calitate de administrator-sechestru al firmei Haas & Co. contra sentinței Trib. Ilfov Secția 2 com. prin care sus zisa firmă a fost obligată să plătească lui Mauriciu Behar suma de 34000 franci francezi cu procente de 6% dela 12 Decembre 1920, până la achitare și 500 lei cheltuieli de judecată pe baza unei cambii.

Având în vedere că atât la Tribunal cât și la Curte apelanta firmă Haas & Co. a susținut că nu poate fi obligată la plata vreunei sumi de bani pe baza cambiei prezentate de Mauriciu Behar, acea cambie fiind semnată de Salay, fostul director al firmei Haas, iar nu de actualul reprezentat legal al firmei, Aurel Garoescu.

Considerând că, în fapt, e necontestat că firma Haas & Com. este semnată în calitate de tras de către Salay în cambia în discuție, emisă de Louis Colombier în ordinul intimatului.

Considerând că art. 270 c. com. enumără printre condițiunile esențiale ale cambiei ca ea să fie sem-

nată de trăgător sau emitent cu numele sau firma sa, ori a mandatului său special, și că trebuie să cuprindă numele sau firma persoanei care are să facă plata (al. 9).

Considerând că art. 283 ocupându-se de acceptarea cambiei, prevede că ea trebuie să fie scrisă și semnată de acceptant, fără să mai reproducă dispozițiile al. 8 din art. 270 și anume că acceptantul poate s'o semneze și printr'un mandatar special.

Considerând că trasul fiind obligat ca și trăgătorul la plata cambiei față de beneficiarul ei, nu se vede rațiunea pentru care legiuitorul ar fi putut face distincțiune cu privire la modul de semnarea cambiei de către unul sau celălalt din cei doi obligați în mod egal prin ea.

Că așa fiind, și întrucât dispozițiunea din al. 8 art. 270 nu este decât aplicarea principiului de drept comun, că oricine poate fi reprezentat printr'un mandatar la contractarea unei obligațiuni, în lipsa unei derogări formale dela acest principiu e cert că și trasul poate fi semnat printr'un mandatar special.

Considerând că mandatul nefăcând însă parte integrantă din cambie și el putând fi expres sau tacit, singura dificultate ce se prezintă în ipoteza unei cambii semnată prin mandatar este cu privire la dovada aceluși mandat care urmează a se face după regulile de drept comun.

Considerând că, în speță, Mauriciu Behar pentru a dovedi că Salay a avut mandat tacit din partea lui Aurel Garoescu ca reprezentant legal al firmei Haas & Com, ca să semneze această firmă în cambia în litigiu, a prezentat scrisoarea lui Aurel Garoescu din 26 Ianuarie 1921, adresată lui Louis Colombier trăgătorul cambiei, prin care după ce recunoaște că a primit mărfurile ce au fost expediate firmei Haas pentru suma de 34000 franci francezi, propune un aranjament pentru achitarea cambiei în vederea cursului scăzut al leului.

Considerând că din această scrisoare cu drept cuvânt tribunalul trage concluzia existenței unui mandat tacit dat de Aurel Garoescu lui Salay pentru semnarea cambiei în numele firmei Haas & Com. fiind evident că în caz contrariu, Aurel Garoescu încă dela început ar fi contestat validitatea cambiei semnată de o persoană fără calitate pentru firma ce singur reprezintă.

Considerând că, în tot cazul, din scrisoarea enunțată, reese în mod evident ratificarea obligației contractate prin cambie din partea reprezentantului legal al apelantei, așa că și din acest punct de vedere bine tribunalul i-a respins excepția ce a ridicat pentru respingerea acțiunii cambiale.

Considerând că înaintea Curței apelanta a mai obiectat că Mauriciu Behar nu se poate folosi de scrisoarea din 26 Ianuarie 1921, adresată de Aurel Garoescu lui Colombier, acea scrisoare fiind față de Behar *res inter alios acta* și că dacă s'ar trece și peste această apărare convenind că Societatea Haas & Com. este o societate în nume colectiv, susține pe baza art. 27 din legea din 22 Decembrie 1916 că mandatul dat de Garoescu lui Salay nu este valabil nefiind aprobat de Ministerul de Justiție.

Considerând că scrisoarea adresată de firma Haas & Com. lui Colombier, cuprinzând confirmarea obligațiunii contractate de Salay prin cambie în numele acelei firmei, Colombier în calitate de trăgător era obligat s'o transmită lui Mauriciu Behar, beneficiarul cambiei desemnat de dânsul și ca atare acesta are dreptul indiscutabil să se folosească și să opună zisa scrisoare apelantei; că, în tot cazul, în speță fiind vorba de un mandat tacit a cărui dovadă se poate face prin martori și prezumțiuni, e nefindoios că dacă scrisoarea amintită ar fi pentru Mauriciu Behar *res inter alios acta*, din ea se poate trage o prezumțiune puternică pentru existența mandatului dat de Garoescu lui Salay, așa că din ambele puncte de vedere prima obiecțiune ridicată de apelantă înaintea Curței se înlătură ca nefundată.

Considerând că, în ce privește a doua obiecțiune, este necontestat în fapt că Soc. Haas & Com. este o societate în nume colectiv și că potrivit art. 27 al. 9 și 10 din legea dela 22 Decembrie 1916, într'o asemenea societate administratorul-sechestru reprezintă societatea și semnează pentru dânsa putând delega această semnătură și altei persoane pe a sa răspundere.

Considerând că prin circulara din 24 Septembrie 1916, anterioară votării legii de mai sus, Ministerul de Justiție cere administratorilor-sechestri probabil în vederea unui control mai efioace a administrației lor, că delegarea semnăturii lor să nu se facă decât cu aprobarea Ministerului, o asemenea recomandare

nefiind însă scrisă în lege, nu poate atinge valabilitatea delegațiunii dată de sechestru pe răspunderea sa, astfel că și acest mijloc de apărare este nefundat.

Considerând că față de motivele de mai sus, apelul făcut de Aurel Garoescu în numele Soc. Haas & Com. urmează a fi respins ca nefundat.

Pentru aceste motive, respinge ca nefundat apelul.

Semnați: Sever Tipei, G. Slătineanu. A. Rădulescu

TRIBUNALUL ILFOV S. II C. COR.

Audiența dela 14 Octombrie 1921

Președenția D-lui A. Cantacuzino, judecător

Iulius Rauch cu Maior Virgil Anghelescu

OFICIU DE ÎNCHIRIERE.— CONTRAVENTIUNI LA DISPOZIILE LEGEI.— AMENDĂ.— CARACTER CIVIL.— NECONSTITUIREA TRIBUNALULUI CU PROCUROR.— ART. 19 DIN LEGEA OFICIILOR DE ÎNCHIRIERE.

OFICIU DE ÎNCHIRIERE.— ÎNCHIRIEREA UNUI IMOBIL ÎN AFARĂ DE ORGANUL OFICIULUI.— CONTRAVENTIUNE.— CONSTATARE.— ÎNEXISTENȚA CONTRACTULUI.— DACĂ TRĂBUE PRONUNȚATĂ REZILIEREA — ART. 1 AL. II DIN LEGEA OFICIILOR DE ÎNCHIRIERE.

1. Amenda prevăzută de art. 19 al legii oficiilor de închiriere pentru contravenienții la dispozițiile acestei legi, nu poate avea decât caracterul unei sancțiuni civile, așa că tribunalul judecând ca instanță de apel este bine constituit fără participarea ministerului public.

2. Legea oficiilor de închiriere dispunând prin art. 1 al. II că orice contracte de închiriere încheiate în afară de oficiu rămân nule, urmează că din moment ce comisiunea a constatat contravenția la această dispozițiune legală și a pronunțat amenda, implicit a constatat și inexistența contractului de închiriere intervenit în afară de organul oficiului, fără a mai fi nevoie să pronunțe rezilierea contractului și evacuarea imobilului, care conform legii rămâne liber la dispoziția oficiului care l va închiria după ordinea de precădere legală.

No. 718. — Respinse ca nefundate apeleurile făcute de Iulius Rauch și Maior Anghelescu contra deciziei No. 64 | 921 a comisiunii deliberative a oficiului 4 de închiriere.

S'au ascultat d-nii avocați Gh. Athanasie din partea apelantului Iulius Rauch și Cotescu din partea apelantului Maior Virgil Anghelescu.

Tribunalul,

Asupra incidentului ridicat de apelantul Iulius Rauch:

Având în vedere că acest apelant ridică incidentul

asupra constituirii tribunalului, cerând a fi completat cu Ministerul Public;

Având în vedere că legea oficiilor de închiriere prevede la art. 19 sancțiuni pentru cei care vor contraveni la dispozițiunile acestei legi, constând din amenzi;

Considerând, pe de o parte, că dispozițiunile codului penal sunt de strictă interpretare și nu se pot estinde pe cale de analogie sau prin orice altfel de raționament la cazuri unde un text expres nu stabilește aplicarea lor;

Considerând, pe de altă parte, că legea oficiilor de închiriere este o lege specială și ca atare de strictă interpretare și că această lege, deși prevede pentru cei care contravin la dispozițiunile ei pedeapsa cu amendă, însă nicăieri nu dispune că această amendă să aibă un caracter penal, adică să se înlocuiască pentru cei insolvariabili cu închisoare, conform dispozițiunilor art. 28 cod penal;

Considerând că de aci rezultă că amenda prevăzută de art. 19 al legii oficiilor de închiriere pentru contravenienți, nu poate avea decât caracterul unei sancțiuni civile;

Că așa fiind, tribunalul este bine constituit fără participarea ministerului public;

Considerând că din toate cele ce preced rezultă că incidentul este nefundat și că să fi respins ca atare;

Pentru aceste motive, respinge, ca nefundat, incidentul ridicat.

În fond.

Tribunalul,

Având în vedere apelurile făcute de Maior Anghelescu și Iulius Rauch, înaintate acestui tribunal cu adresa oficiului 4 de închiriere înreg. la No. 16006/921 contra deciziei acestui oficiu No. 64/921;

Având în vedere actele din dosar și susținerile orale ale părților;

Având în vedere faptele, astfel cum sunt expuse în deciziunea apelată, precum și motivele de drept și de fapt ale acestei decizii, pe care tribunalul le adoptă în totul;

Având în vedere că apelantul Maior Anghelescu mai susține ca rău comisiunea n'a pronunțat, pe lângă pedeapsa aplicată lui I. Rauch, și rezilierea contractului intervenit între părți, dispunând tot deodată și evacuarea numitului I. Rauch din apartamentul închiriat;

Având în vedere că legea oficiilor de închiriere, prin art. 1, al. II, dispune că orice contracte de închiriere încheiate în afară de oficiu rămân nule;

Considerând că legea stabilește astfel în mod categoric inexistența absolută a contractărilor făcute cu încălcarea dispozițiunilor ei, inexistență evidentă, căci aceste contractări sunt și rămân nule;

Considerând că așa fiind, comisiunea nu mai avea să pronunțe rezilierea unui contract, care nici nu există, nici n'a existat vreodată, după cum spune legea în mod categoric și în consecință nu avea să dispună nici vreo evacuare, apartamentul astfel închiriat fiind, după dispozițiunile legii, liber și la dispozițiunea oficiului, care-l va închiria, atribuindu-l după ordinea de precădere legală și instalând în el persoana căreia li va fi fost atribuit, evacuând cu această ocaziune pe eventualul ocupant;

Considerând că dacă comisiunea ar fi pronunțat rezilierea și evacuarea, ar fi fost să adauge la lege.

Că, astfel fiind, bine comisiunea a judecat și ca atare ambele apeluri urmează a fi respinse ca nefundate.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător A. Cantacuzino, respinge ca nefundate apelurile.

Semnați: A. Cantacuzino, St. Stanovici.

BIBLIOGRAFIE

Codul de procedură civilă, adnotat de d-l Em. Dan, avocat. — Ediția III. — Editura librăriei Socec & Comp. S. A.. — București 1921.

Prețul 120 lei

D-l Em. Dan a publicat, precum se anunță mai sus, a treia ediție a **Codului de procedură adnotat**. Epuzarea primelor două ediții într'un interval așa de scurt — excluzând bineînțeles anii războiului — este dovada cea mai manifestă de favoarea cu care lumea judiciară a apreciat munca stăruitoare și rodnică a confratelui nostru.

Noua edițiune este mult mai voluminoasă decât cele precedente și îmbogățită cu doctrina și jurisprudența până la zi a materiilor de procedură. Afară de aceasta, autorul a crezut nemerit, în urma întregirii neamului, să adauge încă ceea ce lipsea la vechile ediții și anume:

a) Câteva observațiuni sumare asupra organizării judecătorești și a procedurii civile din vechiul regat.

b) Explicațiunea sumară a unora din termenii juridici întrebunțați în procedura civilă. Un fel de dicționar menit a ușura înțelesul procedurii noastre civile pentru juristii din teritoriile desrobite.

Lucrarea d-lui Em. Dan se prezintă astfel în condițiuni excelente pentru a fi consultată cu folos de judecători și de avocați, precum și de toți cei care sunt în contact cu practica judecătorească din România Mare.

Codul de procedură civilă în vigoare în Transilvania. — Traducere făcută din limba germană de d-l Dr. Ioan Moșoiu, Consilier la înalta Curte de Casație și Justiție.

Acest cod, însoțit de un *index alfabetic*, formează un volum de 338 pagini, imprimat din ordinul Ministerului de Justiție ca ediție oficială.

Se găsește de vânzare la acest minister (direcția contabilității) cu **prețul de lei 40**.

